

Vrienden van de Stadskern Zwolle

Nieuwsbrief voorjaar 2023

De jaarvergadering zit er alweer aan te komen. Ditmaal op dinsdag 25 april in de Grootte Sociëteit in de Koestraat. Een oude traditie wordt weer in ere hersteld want we doen dat samen met de Zwolse Historische vereniging. Eerst afzonderlijk onze jaarvergaderingen en vervolgens een gezamenlijke activiteit. De aankondiging staat verderop in deze nieuwsbrief.

Het afgelopen jaar is weer het nodige gebeurd. We hebben menigmaal met gemeente en projectontwikkelaars om tafel gezeten om alle initiatieven die in de stadskern worden gerealiseerd te bespreken en van commentaar te voorzien. Ook nemen we deel aan grotere inspraakrondes, zoals over de Spoorzone, Het Willemskwartier, de Nieuwe Veerallee en het Noorderkwartier.

We hebben wederom een succesvolle pluimverkiezing georganiseerd. Met redelijk veel aandacht in de Zwolse media. We moesten wel even over onze eigen schaduw heen stappen toen we zagen dat Terborchstraat 13 de winnaar werd. Wij waren in eerste instantie tegen sloop, zoals u weet, en toen dat onvermijdelijk was, voor een eigentijds gebouw. De bijna replica die er nu is gekomen, heeft in onze ogen, ook heel veel architectonische kwaliteiten werd met een grote meerderheid verkozen tot winnaar. Kenners vinden het misschien iets minder maar de doorsnee Zwollenaar weet een dergelijk ontwerp te waarderen.

Eigentijdse contrasterende architectuur kan soms een verrassende uitwerking hebben zoals we weten van de Fundatie, maar dan vraagt het naast een ruim budget ook heel veel van de architect. Bij de dakopbouw aan de Diezerpoortenplas verschijnen naast de gesloten zinken vlakken in de skyline vooral veel glazen puien, wat het fraaie en sfeervolle intieme beeld ter plaatse niet ten goede zal komen. Vooral in het donkere seizoen niet. Ook in dit geval zou een stadsbouwmeester een bewaker kunnen zijn van het evenwicht tussen behoud en vernieuwing. Voor het bestuur is dit in elk geval aanleiding om met de welstandscommissie in gesprek te gaan.

Hetzelfde geldt voor de basisschool aan het eind van de Assendorperstraat. Daar moet ook een aanbouw komen op het bestaande schoolplein. Het ontwerp was naar volle tevredenheid van alle partijen goed gekeurd maar wat niemand wist, althans niet de omwonenden, de vereniging Vrienden van Assendorp en wij ook niet, is dat de welstandscommissie het plan naar de prullenbak verwees. Het plan dat er nu is gekomen is een zelfstandige puist die tegen het bestaande schoolgebouw wordt geplakt. Kennelijk zijn we weer terug naar de tijd dat een nieuw gebouw of een aanbouw zoveel als mogelijk moet afwijken van de bestaande bebouwing. Het geeft maar weer aan dat onze vriendenclub nog steeds bestaansrecht heeft en dat we eigenlijk geen moment kunnen verslappen. Gaan we ook niet doen.

Colofon

Redactie	Patrick Rijke
Teksten	Peter Goudswaard, Peter Kamphuis, Vanessa Knaapen, Raymond Salet
Foto's	Peter Goudswaard, Patrick Rijke, Raymond Salet, Tim Versteegh
Druk	Editoo B.V.
E mail	info@vriendenvandestadskernzwolle.nl
Website	vriendenvandestadskernzwolle.nl
Telefoon	0882266621
Twitter	@StadskernZwolle
Adres	Postbus 1180, 8001BD Zwolle

Uitnodiging voor de Algemene ledenvergadering van de Vrienden van de stadskern Zwolle

Op **dinsdag 25 april 2023** wordt de algemene ledenvergadering van de Vrienden van Stadskern Zwolle gehouden in de Grootte Sociëteit aan de Koestraat 8 in Zwolle.

Inloop vanaf 19.00 uur.

Aanvang vergadering om 19.30 uur.

Agenda

1. Opening door de voorzitter
2. Notulen van de algemene ledenvergadering van 17 mei 2022
3. Jaarverslag 2022 door de secretaris
4. Jaarrekening 2022 en begroting 2023 met toelichting door de penningmeester
5. Verslag kascommissie
6. Samenstelling kascommissie
7. Samenstelling bestuur
8. Mededelingen van het bestuur
9. Rondvraag
10. Sluiting

De stukken voor de vergadering worden gepubliceerd op de website, in de rubriek Nieuws over de vereniging.

Presentatie door Tim Versteegh om circa 20.30 uur.

Aansluitend aan de vergadering zal door architect Tim Versteegh een presentatie worden gehouden over de plannen en ontwikkelingen in de stad, in het bijzonder in de omgeving van de Broeren.

Dit onderdeel organiseren we samen met de Zwolse Historische Vereniging. Introducees zijn van harte welkom om na afloop van de vergadering deze presentatie bij te wonen.

Afsluiting en borrel om circa 21.30 uur.

De resultaten van het digitaal ledenonderzoek

Via e-mail hebben we begin dit jaar een enquête gehouden onder onze leden die wij digitaal konden bereiken. De respons was ruim 22,5%, een heel behoorlijk percentage dat ons een aardig beeld geeft over ons ledenbestand en wat er onder de leden leeft.

De Vereniging kent een bestendige en loyale aanhang. Meer dan 80% is langer dan vijf jaar lid, een kwart van de leden is zelfs meer dan 25 jaar lid! Een schat aan kennis en ervaring die goed door de vereniging zijn te gebruiken.

Het zijn ook lang niet alleen de binnenstadbewoners die de stadskern een warm hart toedragen. Ruim 60% van onze leden woont buiten de binnenstad of zelfs buiten de stad.

Waakhond

De leden vinden ons beleid over het algemeen voldoende kritisch, actief en effectief. Een opmerking die we vaker tegenkomen is van het type dat 'we een waakhondfunctie hebben.' Nieuwsbrieven als die u nu in handen heeft, worden goed gelezen. Veel leden lezen ons periodiek van A tot Z. Bijna een kwart leest ook het verenigingsnieuws via e-mail. Onze nieuwsberichten per mail bereiken overigens ook veel andere belangstellenden. Verder hebben we ook nog eens ruim tweehonderd volgers op Twitter; dat zijn onze 'kennissen'.

Pluim en meer

De jaarlijkse Pluimverkiezing is een belangrijke actie van de Vereniging, waarbij ruim driekwart van de leden betrokkenheid toont. Daarnaast zijn er ook stevast honderden stemmers die geen lid van de vereniging zijn. We kregen veel suggesties om meer activiteiten voor de leden te organiseren: bijeenkomsten, rondleidingen en excursies, om de belangrijkste te noemen. Als u dit leest is net de eerste 'Pluimwandeling' achter de rug, een wandeling met zo'n 25 leden langs de

gebouwen die waren genomineerd voor de Pluim 2022. Van het najaar willen we een Pluimwandeling organiseren langs projecten die voor een nominatie in aanmerking komen voor de Pluim over dit jaar.

Een tiental leden heeft aangegeven het bestuur met raad en daad te willen bijstaan, onder meer met het verzorgen van gastlessen, een ledenwerfactie en het bemensen van werkgroepen voor projecten als het Noorderkwartier en de Spoorzone. Dat is een bemoedigend aanbod, waarmee het bestuur voluit aan de slag kan.

Terrassen in de binnenstad: akte 2

Na de zomer schreven we dat 'de stadskern steeds intensiever als groot terras functioneert' en pleitten we voor 'een betere balans tussen gezelligheid en zicht op historische gevels en pleinen.' Het stadsbestuur werkt gelukkig ook aan een nieuwe nota voor het terrassen-beleid, die in mei het licht moet zien. De Vrienden dachten begin dit jaar alvast mee.

Hoe is het nu geregeld?

Het uitgangspunt van de gemeente is dat de 'Corona-verruiming' voor terrassen is teruggedraaid. De oude nota is dus weer van kracht. Hierin staat onder meer dat voor hulpdiensten en mensen met beperkingen een goede doorgang gewaarborgd is. Dit vergt op straten en pleinen een doorgang van 2,5m en in doorgaande straten 3,5m. Op trottoirs ten minste 1,5m.

De inrichting moet ook zijn afgestemd op de specifieke straat of het plein voor het terras. De aard van het terras wordt omschreven als 'luchtig en niet massief', eventuele schermen zijn maximaal 1,5m hoog en minimaal voor de helft transparant. En de mensen zitten zo dat zij in de richting van de straat kijken. Alles op het terras is verplaatsbaar en de meubels vormen een geheel met de accessoires. De meubels zijn duurzaam en bestand tegen veroudering. Elk plein of straatgedeelte heeft naast een maximumafmeting van de terrassen een omschrijving van de sfeer waaraan de inrichting moet voldoen. Daarbij zijn uitzonderingen mogelijk, met name daar waar het terras op een bijzondere plek is gelegen.

Wat kan beter?

De Vrienden hebben in het overleg met de gemeente en andere betrokkenen de volgende punten naar voren gebracht.

- Vrij zicht op monumenten en historische gevels. Vrije doorgang naar opengestelde monumenten.
- Respect voor bestaande kunstwerken: die moeten zichtbaar blijven.
- Parasols en meubilair na gebruik opruimen op een minder zichtbare plek.
- Handhaving van de regels, met name de omvang van het toegestane opstelvak.
- De nieuwe nota geeft wederom per plek een sfeeromschrijving en karakteristiek voor de inrichting. Daarvan kan alleen afgeweken worden als het resultaat er beter van wordt.

Het Broerenkwartier kleurt groen... en blauw?

De nieuwe Weeshuispassage nadert de afronding zoals goed te zien is. De gebouwen tussen V&D en C&A ademen een heel andere sfeer en harmoniëren met de Broerenkerk. Het is gelukt veel verschillende bouwmassa's naast elkaar te schakelen. Door de baksteenvariaties op de gevels met natuursteen afwerking van het hoekblok en de gestucte winkelblokken is het een gevarieerd geheel geworden. Niet meer voor te stellen hoe het geweest is, en dat met behoud van het oude casco! De Vrienden zijn blij met het resultaat en we hopen u ook.

Waterkunstwerk of wadi?

Het Xenosblok zal als de winkels verhuisd zijn naar de nieuwbouw, worden gesloopt. Hoe het gebied er dan uit komt te zien is nu in discussie.

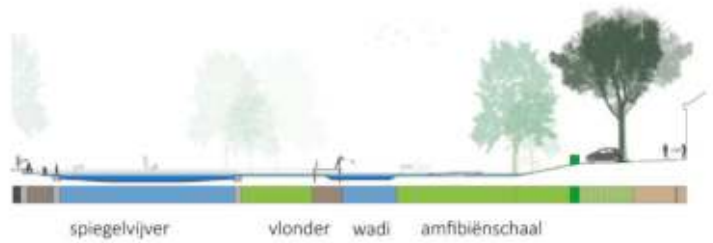
Meer groen en liefst ook water – dat is wat de stadskern met meer bewoners nodig heeft. De Spiegelstraat zal in het nieuwe stratenpatroon doorlopen tot de Thorbeckegracht, en krijgt daardoor een mooi perspectief. Wellicht komt op de plek van het Xenosblok een paviljoen om de pleinen af te bakenen en een ‘Zwolse maat’ te geven.

De hamvraag is: kunnen we de oude kleine Aa in de stad terugbrengen? Zo ja, hoe? Op de foto's op pagina 8 ziet u twee voorbeelden.

← Een waterkunstwerk in Zutphen, met een waterfilm op een roestvrijstalen plaat, waardoor het lijkt alsof het water stroomt.

Een andere optie is wateropvang in het groen, een zogeheten 'wadi', een meer natuurlijke oplossing. Op de foto als voorbeeld de Spiegelvijver met vlonder, wadi en amfiënschaal in Middelburg. ↓

Wat gaat er gebeuren in het Noorderkwartier?

De opgave van Zwolle is de stadskern te vergroten en te vergroenen. De gemeente spreekt daarom tegenwoordig van het stadshart. In het zogeheten Noorderkwartier wil men 500 tot 600 woningen realiseren in diverse categorieën en voor uiteenlopende doelgroepen. De Vrienden ondersteunen de uitgangspunten voor het gebied aan beide kanten van de Achtergracht in grote lijnen. Vooral het vergroenen van de noordzijde vinden wij aantrekkelijk, evenals het betrekkelijk laag houden van de bebouwing binnen de gracht.

De Vrienden hebben geopperd het parkeerdek Noordereiland deels van een groen dak te voorzien, de auto's die van de straten geweerd worden hier onder te brengen en de rest van het dek met lage woningblokken te bebouwen. Dat lijkt technisch echter niet mogelijk.

Van Hedon tot belastingkantoor

Buiten de gracht koerst men op een mix van bestaande en nieuwe bebouwing. Welke oudbouw blijft staan, is nog niet helemaal duidelijk, wel dat het belastinggebouw zal worden gerenoveerd en deels geschikt gemaakt voor bewoning. Een opmerkelijke voorlopige keuze is om een vergroot Hedon een nieuwe plek te geven op het terrein van het huidige belastingkantoor.

De bestaande plek van Hedon gooit hoge ogen om een woonbestemming te krijgen, waardoor de achtergelegen woonwijk Bollebieste een harmonieuzer stedenbouwkundige verbinding krijgt met de binnenstad. Dit is in onze ogen een logische vertaling van het streven de stadskern te verbinden met de omliggende wijken.

Parkachtig

Het doorgaande verkeer over de burgemeester Drijbersingel verdwijnt op termijn en hier ontstaat een parkachtige begeleiding van de stadsgracht. Dit geeft zeker een opwaardering van dit stuk stadskern. Het zou de compensatie kunnen zijn voor het toch wel optisch duidelijk kleiner worden van het groengebied op het bolwerk aan de overkant.

Dwars op deze groenstrook ontstaat een nieuwe voet- en fietsverbinding tussen het Broerenkwartier en Diezerpoort. Deze loopt langs het nieuwe Hedon en biedt kansen voor een levendig plein en een doorloop naar de garage Diezerpoort en verder naar de winkels van Dieze-centrum. Ook hier dus een verknoping van centrumvoorzieningen.

Er komt een nieuwe brug voor de voet/fietsroute naar Dieze. De bestaande brede bruggen worden optisch versmald.

Op de afbeelding is een en ander geïllustreerd met een plantekening van de projectgroep. Er staat niet voor niets nog groot '(C)oncept' overheen.

Schuttevaerkade

Na afbraak van het betonnen kantoorgebouw van Slokker aan de Schuttevaerkade is het wachten op een nieuwe invulling van het terrein. Het bouwplan van Orange architects uit Rotterdam is al enkele jaren geleden uit een interne selectie gekozen. Een panklaar plan is toen aan omwonenden en de Vrienden van de Stadskern op grote panelen 'glossy' gepresenteerd. De mening van de Vrienden was dat het plan zeker niet grof of afwerend oogt, maar eerder wat willekeurig en trendy, en niet de indruk wekt dat het na een op de historie gebaseerd zoekproces specifiek op de plek ontstaan is. Dit werd eerder als een gemiste kans dan als een grote bedreiging gezien.

Nu omwonenden zich sterk maken voor een procedurele afwijzing - meest vanwege de massieve aard van het programma - ontstaat misschien ruimte voor heroverging en verbetering.

In het beeldkwaliteitsplan dat in 2016 door de gemeenteraad is aangenomen, is voor het gebied een groene setting voor vrijstaande bebouwing gedacht. In dat licht oogt het plan duidelijk te compact. Gelet op de erg krappe maten van de open ruimte, waar ook privé-

terrassen zijn gelegen, zal er van vereiste openbaarheid weinig terecht komen. Ook ontbreekt een groene zone naar de weg toe die in de beeldkwaliteitsplan werd gevraagd, en staat het hoogste gebouw zo ongeveer op de weg. Dit is voor de overkant van de gracht bij het Kraanbolwerk logisch omdat hier sprake is van een binnenstedelijke opgave. Aan de buitenzijde van de gracht zou meer aansluiting gezocht moeten worden bij het schuin tegenover gelegen Talentenplein. Daar is wel een mooie schaal gevonden voor de stevige volumes in het groen met doorgaande verbindingen naar een min of meer publiek binnenterrein.

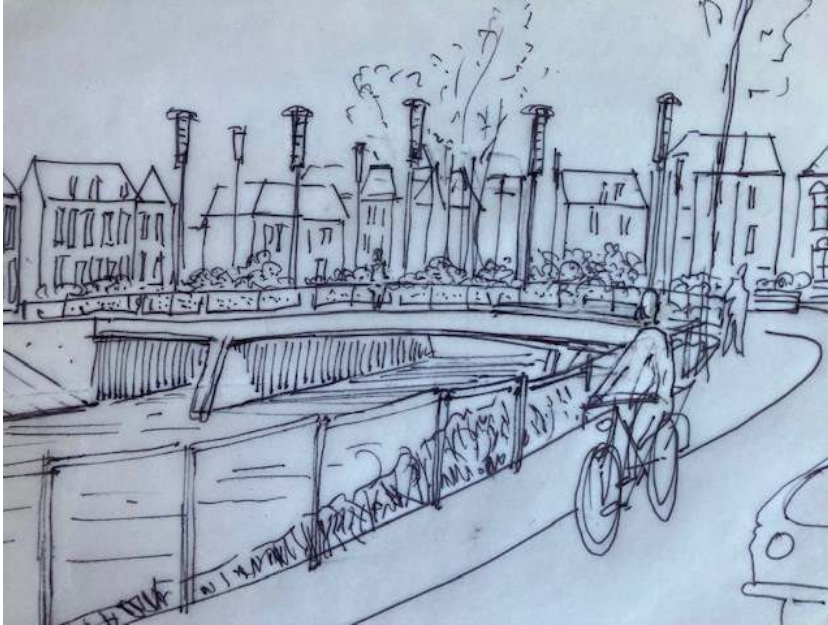

De conclusie kan zijn dat een stevige bewaking van het ontwerpproces door een stadsbouwmeester hier op zijn plek was geweest. Dat had een meer harmonieus en ruimtelijk geheel opgeleverd in het stadsbeeld rondom de stadsgracht.

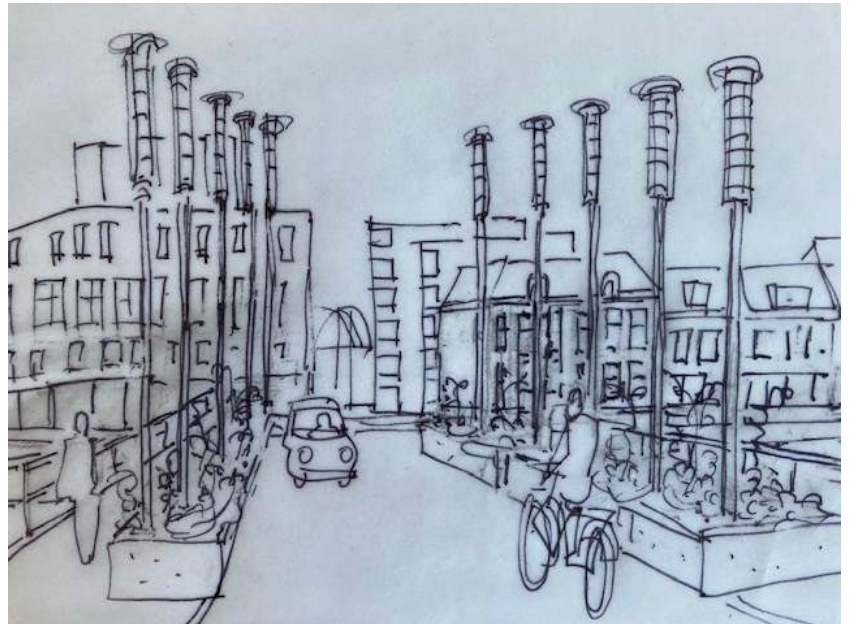

↑ Talentenplein vergeleken met Slokkerlocatie ↓

Zou de Stenen Pijp ook een
aangenamer entree tot de
stadskern kunnen worden?

Vereniging Vrienden van de Stadskern Zwolle

Bestuur

Raymond Salet	voorzitter
Peter Bloembergen	penningmeester
Peter Goudswaard	lid
Patrick Rijke	lid
Vanessa Knaapen	aspirant-lid
Peter Kamphuis	aspirant-lid
Frank Witbraad	adviseur

Ereleden

M.K.J. Weykamp
R. van den Berg

(Retour)adres

Postbus 1180
8001 BD Zwolle